

Пошуки шляхів збереження та реабілітації пам'яток архітектури на транскордонних територіях

В. В. Бондаренко, *Харківська державна академія дизайну і мистецтв*

Тема прикордонного співробітництва є предметом дослідження різних авторів, як в країнах Європи, так і на пострадянському просторі [1].

Значний інтерес в зв'язку із цим набуває розширення міжнародних контактів в сфері збереження та реабілітації історичного та архітектурного середовища.

В цьому напрямку значну роботу проводять архітектурні та мистецькі вищі навчальні заклади України та Росії. Так, починаючи з 2002 року, студенти спеціальності «Реставрація творів мистецтва» Харківської державної академії дизайну і мистецтв в період літньої виробничої практики виконували реставраційні роботи в храмі Різдва Христового у с. Уланок Курської області (Росія). Раніше ці землі входили до Харківської губернії. Зараз вони розташовані поблизу кордону. Храм Різдва Христового є пам'яткою архітектури 19 ст. Студентами під керівництвом доцентів Шуліки В.В., Долуди А.О., Ковальова Ю.С. були реставровані розписи італійських майстрів 19 ст., виконані в техніці настінного олійного живопису загальною площею більше 350 м². Ці розписи розміщуються на першому та другому ярусах стін, колонах та в вівтарі храму. Крім того, було відреставровано п'ять ікон, що написані на дошках, в тому числі чудотворна ікона «Пасівська Божа Матір». За час співробітництва храму Різдва Христового академією було передано п'ять написаних ікон, які планується установити в вівтарі.

Одним із відомих пам'яток архітектури в м. Харкові є будинок аеропорту, будівництво якого відноситься до 50-х років минулого століття. Настінний живопис аеровокзалу м. Харкова мало вивчений, хоча являє собою унікальну пам'ятку монументального живопису.

В 2011 році почалася реставрація будівлі та її інтер'єрів. Група реставраторів ХДАДМ провела натурні обстеження зон розпису, зробила пробні розчистки, по яким були виявлені матеріали та техніка виконання, ступінь збереження авторського живопису, характер руйнування та забруднення. По результатах хімічного та мікроскопічного аналізу виявлені матеріали записів та товщини їх шарів. Роботи продовжуються[2].

Давні творчі відносини зв'язують Харківську державну академію дизайну і мистецтв з Белгородським державним інститутом культури і мистецтв. Представники цього інституту постійно приймають участь у Міжнародних дизайн-форумах «Дизайн-освіта» в м. Харкові. В свою чергу представники ХДАДМ є постійними учасниками акцій, які проводяться в БДІКМ. Дуже цінним є те, що саме цей вуз намагається вивчити, зберегти та переосмислити національні традиції народної творчості в текстильних виробках, одязі, в інтер'єрах різного призначення.

Такі тісні творчі зв'язки допомагають розширенню контактів між мешканцями транскордонних територій та розвитку співпраці, виконанню

конкретних художніх та дизайнерських робіт, які продовжують життя історичних та архітектурних пам'яток архітектури.

Література:

1. Проблемы и перспективы развития жилищно-коммунального комплекса города: Шестая Международная научно-практическая конференция. 1-4 апреля 2008 г. В 2-х тт. Т.1, – М: МИКХиС, 2008. – 392с., – с. 265-266.
2. Дизайнерська освіта України у світовому контексті //Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12-13 квітня 2011 р., м. Харків /за загал. ред. Даниленка В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2011. – 204 с., с. 32-35.